

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אָרנאן פֿיר פּאָליטיק, האַנדעל, פֿערקעהר אונד ייִדיש-האַנפֿעססאַנעללע אינפֿערעססען.

<p>פֿרענומטראַציאָנס-פֿירוי דעס בלאַטטעס זאמסט פֿרייטאָג-ביילאנע. פֿיר עסערווייב-גוטנאָן: נאָנציאַהרניג 8 גולדען, האַלביאַהרניג 4 גולדען, פֿיערעליאַהרניג 3 גולדען. פֿיר דאָס אַויסלאַנד: נאָנציאַהרניג 10 גולדען, האַלביאַהרניג 5 גולדען, פֿיערעליאַהרניג 3 גולדען 50 קר.</p>	<p>פֿרענומטראַציאָנס-פֿירוי אַללע זענדונגען זינן נאָניץ אַינפֿאַך צו אַרדעסטרעך און מאַריטץ בוריאַן אין בודאַפֿעסט. Moritz Burian in Budapest.</p>	<p>פֿרענומטראַציאָנס-פֿירוי אַללע זענדונגען זינן נאָניץ אַינפֿאַך צו אַרדעסטרעך און מאַריטץ בוריאַן אין בודאַפֿעסט. Moritz Burian in Budapest.</p>
--	--	--

בודאַפֿעסט מאָנטאָג ט' אלול ה'תרמ"ז. רעדאַקטער: מ' עהרענשטייל.

זעלבס און דער וויללא דעס רייכען אַזראַעליטען
באָדו זיין אַבשטיינע-קוואַרטיר געקאָממען, דיא
איטאַליענישען יודען שלעסען זיך עבזען גירונגניס
אויס, וואָס גילט, איהרע ליבע צור דינאסטע אונד
צום פֿאַטערליכען צו בעצייגען.
* (דאָס שרייבן פֿון דעם סולטאַנס
אין איינען ראַבבין ער.) דער סולטאַן האָט
אין דעם "הכס באש" אין הולדפֿאַללעס דאנקשירי-
בען אויס גלאַנס דער בענגליקווישונג געדיכטעט,
וועלכע דער ראַבבין געבויטעט, אַמטענס דער יודען,
דעם סולטאַן צו דעסן געבויטעט, מאַן דאַרעכט
האַט. דאָס שרייבן שלעסעט מיט דעם הערצליכען
וואַרטען: מאָנע עס גאַטט וואָהלעפֿאַלליק, דאָס
איהר נאָך פֿיעלע יאהרע מיך בענגליקווישען
קאַנטו!"

* (דיא לוייה הנאון מוה מאיר
אבעלעס זצ"ל) גראָס וואַרדיאָטרויער אויס דען
פֿערעוויגטען רב דק"ק קיטצע, אונד גראָס דיא
עדרע, דיא מאַן איהם נאָך זיינעם טאָדע ערווען. —
בייא דער לוייה וואַרען — וויא מאַן אויס שרייבט —
שטאַרקע דעפּוטאַציאָנען דער געמיינדען ראַגענדאַרף,
קאַרלבורג, פֿרויענקירכען, קוטצע נאַטטעראַרף,
פֿאַרנאַרף ערשינען, דיא איהרעם ראַבבין, דער
ער 40 יאהרע וואַר, דיא לעטצטע עדרע ערווענען,
אויס פֿרעסבורג וואַרען פֿיעלע לומדי תורה אונד
חברות פֿערטרעטען, צווייא הספרים וואַרדען אויס
הרוע געהאַלטען, אַם בת עולם שפֿראַכען אַפֿה
הערפֿאַרראַגענדע רבנים; דאָרטער ר' מענדל
פֿראַס גיט אין פֿערטרעטונג דעם אים באַדע
ווילענדען פֿרעסבורגער נאָן, אַללע שטאַטטען
איעראַין אים לאָבע דעם אויס ענטריסטען, דער
אין ציריך תמים אין דעם וואַרעם וואַרעם זינע
וואַר, דער אַזר אַזרען בעשודיעהיים עס פֿאַרצאָג, אין
זינער צוואַר 400 יאהרע אַלטען, אבער געגענוואַר-
טג קליינען געמיינדע צו בלייבען, וואַהרענד ער
בעפֿאַהנט געוועזען וואַרע, איינען ראַבבין-יוען
אין דען גראָסען געמיינדען איינצוגעהען. — דער
שרייבער דעוועט פֿעריכטעט שפֿריבט נאָך דען
וואַנש אויס, מאַן מאָנע דיא אים הויזע זען
המונז זיל ערצאָגענע ענקעלען און איינען ווירדען
פֿרעסבורגער בחור פֿערהויאטען, אונד דעווען מיט
דעם רבנות בעטרען; דיא עס קיים אַנצוגעהען
אזר, דאָס זיך קוטצע איינען ראַבבין ער נעה-
מען וויר.

* (דער בעגרינדער דער פֿעסטער
איזר) געמיינדע. היינט, דיא וויר יודען אין
אונגאַרן אין יעדער שטאָרט אונס ניעדערלאַסען
דריפען אונד איר איערדעס דיא פֿאַללאַקאַממענע
פֿאַלישע אונד וויר בירגעריכע זליכעבערעכטיגונג גע-
ניעסען, האַבען וויר פֿאַסט שאַן פֿערנעסען, דאָס
עס אין פֿריהערען יאהרען נאָניץ אַנדערס געוועזען,
עס אויס אבער האַכסט וויכטיג ביא געאיינעטער
געלענענהייט איינען רוקבליק אויף דיא פֿערפֿאַל-
ניסע דער ווען און דער יונסטען פֿערנאנענדיש
צו ווערפֿען, איינע זאַלבע ערלענענדיש בעמעט זיך
עבען יעצטע דאָר, דיא דער 18. דעוועס דער 50.
טאָדעסשאַן וואַר יענעס מאַנעס, דער אַלס דער
איינעמליכע בעגרינדער דער נון אין פֿאַל-
לער בליטהע שטעהענדען פֿעסטער איזר קולמוס-
געמיינדע בעפֿראַכטעט ווערדען מוס, דעווען מאַן
וואַר הער יאָזעף נאַטטליע, דיא פֿאַר עס-
וואַ איינעם יאהרונדערטע אויס מאַהרען אין אוי-
זער פֿאַטערלאַנד איינוואַנדערטע, ער וואַללעט זיך
מיט זינער פֿרויאַ אונד 11 קינדערן אין פֿעסט גע-

נען, וואָס איהם אויך מיט איינער ציעמליכען מאַי-
ריטאַט געלונגען איזט. דעווען בילל (געזעצן) קאָממט
אבער ניכט גלייך צור אוועקצוגינג, זאָנערן דער מי-
ניסטער-פֿאַזידענט האָט דען שטאַטט-האַלטער
פֿאַן אירלאַנד אַנגעוועזען, איינע פֿראַקלאַמאַציע צו
ערלאַסען, אין וועלכער דיא אירישע נאַציאָנאַל-
ליגאַ, אויך לאַנד-ליגאַ גענאַנט נאָך דעם נייען
שטאַטט-געזעצע אַלס איינע געפֿאַהליכע פֿערבי-
דונג גילט.

דורך דעווע פֿראַקלאַמאַציע קאָנן נון דער
שטאַטט-האַלטער פֿאַן אירלאַנד און יעדעס אַרטע
אונד צו יעדער צייט גענען אַללע פֿערוואַנען, דיא זיך
איינע אויסשרייטונג צו שולדען קאָממען לאַכען,
שטאַפֿען פֿערהאַנגען, אַדנע דיא בעטרעפֿענדען
ערסט פֿאַר איין געשוואַרענע-געדיכט צו שמעללען.
גענען דעווע פֿראַקלאַמאַציע האָט נון גלאַר-
טאָנע אונד זיין אַנזאַה אים פֿאַרלאַמענטע דען אַנ-
טראַג געשמעללט, און דיא קאָנינג עהרערביעטיג
איינע אַדדעסעט צו ריכטען, דאָס זיא דעווע פֿראַק-
לאַמאַציע ניכט אין קראַפט בלייבען לאַכעט.

ווען דיא פֿאַרלאַמענטע בעשלאַסען האַלטען,
דעווע אַרדעסעט אַבנעהען צו לאַכען, זאָ וואַרע
דיא שטאַפֿערעכטסבילל צו ניכטס געוואַרדען, נאָך
איינער דעבאַטע פֿאַן צווייא טאַנען האָט דאָס פֿאַר-
לאַמענט אין דער נאַכט-וויצונג פֿאַס 26. דעוועס
דען גלאַרסאַנעשען אַנטראַן מיט איינער מאַיאַר-
טאַט פֿאַן 78 שטימען פֿערוואַרען.

פֿערשידענע נייאָנהייטען.

עס זינד אין לעצטען טאַנען ביא אונדערע
רעדאַקציע צאָהליכע אַפֿיאַנען פֿערשידענען אינהאַלטעס
איינענליכען, וויר בישען זענען דיא געוועזען הערען אים
פֿרינדליכע געוולה, ער יזלה ה' רפואה שלמה, כי רק לו
אנו מחלים! מ' עהרענשטייל.

* (יידישע וואַהלעס האַט מיט קייט)
וויא וויר דעם "המנד" ענטנעהען, האָט באַרדען
הירש דער פֿאַרזען אַללאַיניק ניערדינגע 400,000
פֿראַנקס אַבערגעבען צויר גירונג פֿאַן שולען אים
אַרענטען.

* (קאָנינג הומבערט אונד דיא
יודען.) אויס-וואַרען (איטאַליען) ווירד געטעלדעט:
פֿאַר איינען טאַנען ווילטע קאָנינג הומבערט
היער אין ליווערנאָ, דיא ער זיא אין דעם מיטטעל-
לאַדישען וואַרע, שטאַציאָנערען קרענעס-שיפֿע
רעווע פֿאַסטרען לעיס, זעלבסטערשאַנדליך האַט-
מען אויך דיא העווען אַזראַעליטען ען ניכט
געזאַנערט, און דעם "פֿעסטליכען עמפֿאַנגע" דען
אונדערע שטאַרט דעם זעלבעטען אונד ערעכטען
לאַרע-פֿאַטער בערייטעטע, טהייל צו געהען. —
צור בערייטונג דעם מאַנאַרבען אַם באַהנאַפֿע
האַטטע זיך אויך דער פֿאַזעס אינערעס מולטוס-
פֿאַרשטאַנדעס, קאָממאַנאַטאָרע טאַדער, מיט
אַללע בייזשערו איינעפֿונדען. — אַלס פֿערטרע-
לער דען האַנדעלס-קאַממען וואַרען דיא יידישען
מיטגליעדער פֿאַקאַמאַר, גינג אַ אַ אַ אונד אַלאַמאַ
מענאַשע ערשינען, אבער אויך אויף דער
פֿאַר איהרעס אַבערסען קרענעס-היערן רעווע
פֿאַסטרענען פֿאַטטע פֿאַהלעטע אַזראַעליטען, דען
דען איינעם דער "טאַרפֿעיאַ" וואַרדען פֿאַר
דעם לייטנאַט שוליק, דיא האַן בעפֿעהלענע, דער
מאַינע-מיניסטער ברייך דער זיך אים געפֿאַלגע
דעם קאָנינגס בעפֿאַנד אונד דער גלייך זינע פֿאַמ-
ליע מיט הערער-געבראַכט, האַטטע מיט דער-

אין פֿאַלע מאָנעטאַנער פֿערהינדערונג בע-
טרעכט דער אונטערעבלאַרען בעזאָנונג דער רעדאַקציען
דעם בלאַטטעס זעהן וויר אונס בעמיססיגט, דיא ערצאַה-
לונג: "דאָס האַלובאַנד דער קאָנינג" פֿאַרלייט דיא אונטער-
ברעכען; דאַנען אבער דיא ערצאַהלונג, "שמעון קאַצן" אויס
זאָ ראשען צום אַבשלוסטע צו ביינען, וויר ווערדען זאָדאַן
איינע נייע זעהר שאַפֿענדע קאָועללע יידישען אינ-
האַלטעס אין אונדערעס פֿאַליעשאַנע צו פֿעראַפֿעטלעכען
בענענען, זיך נעווען דען בייפֿאַלל אונדערע אינ-
טעליענעטען לעדען אין פֿאַלעס מאַכט ערווענען וויר!
וויא קאַפֿען צום אַללאַכטיגען, דער אויס אין וויער אַלל-
נישע שטעס נעשיטעט, דעמאַכטט אין דער לאַנע צו וויר,
אַלל אונדערע בעשידענען קראַפֿעס עבען אונדערע רעדאַ-
ציאָנעללען בערופע ווערדען ווירמען צו קאָנען! — האַכ-
אַכטונספֿאַלל מ' עהרענשטייל רעדאַקטער דער
נייען יידישען פֿעסטער צייטונג."

ענגלאַנד אונד אירלאַנד.

אין דעם קראַפֿטיגען שטאַטט-קאָפֿער ענג-
לאַנד צעהרט איינע אייגענדע אונדערע, אונד דעווע
היינט אירלאַנד, דיא צושטאַנדע אויף דער
"גרינג אינזל" — זאָ געננט מאַן אירלאַנד ווענען
זינער פֿיעלען גרינגע וועזען — זינד אונגעהאַרטאַר,
ניעמאַנד געהאַכט דאָס מעהר דען בעדאַרען
אונד געזעצען, דיא נאַציאָנאַל-ליגאַ איזט
דיא אַלליינע מאַכט, וועלכע דעפֿאַטש הערשט,
דעווע אבער וויר פֿאַן דען פֿערהערן געלייטעט וועל-
כע אויס אַמעריקאַ פֿאַן דען מאַכטען דאָהין אויסגע-
וואַנדערטער אירלאַנדער געלד גענוג צור פֿערייניג-
האַבען, דיא דיא קאַטעאָלישע גייסליכקייט דעווע געל-
דער אַפֿאַלאַן איינשרייבט.

עסן איינער אירישער פֿערברעכער פֿאַר
דאָס שוואַרצער קאָממט, זאָ וואַנען דיא געשוואַר-
נען ניכט, איהן צו פֿעראַרשטיילען, אויס פֿורכט פֿאַר
מאָרד, בראַנד-דעגנע אונד באַיאַקאָט פֿירונג,
דעוועס לעטצטערע איזט איינע אַרט פֿאַן באַנן (חיים);
פֿאַן דעם באַיאַקאָטערען אַרף ניעמאַנד עטוואַס
קליפען אַדער אַננעהען, מאַן דאָרף איהם ניכטס
פֿערקויפֿען אַדער שענקען, אויס קיינע געפֿאַלליג-
קייט ערוועזען, איהן ניכט אַבער נאַכט ביא זיך היל-
דען אונד ווענען ער זעלבסט פֿאַר הונגע אַדער
הויכט שפֿערבען זאַללעט, איהם קיינען ביססען
בראָד, קיינען טראַפֿען אַסאָעט רייכען!

דיא נאַנע אינזלע אויס אַמטער אַפֿאַענער
עמפֿאַרונג גענען דען שטאַטט, אונד ווירד גור מיט
מיליאָרשער מאַכט ניעדערנעהאַלטען, בלוטיגע
סראַוואַללע זינד נאָר ניכט זעלשען, עבענזאָ דיא
"אַנראַרוישען מאָרדע", דאָס הייסט דיא ערמאָרונג
דער נומס-העררען, וועלכע איהרען פֿאַכט שטרענגע
איינשרייבען.

גלאַרסאַנע האָט אין דער לעצטען פֿאַרלאַ-
מענטס-וויצונג פֿאַר זיינעם שוואַרצע געזאַנע; עס
ניכט גור צווייא ווענע אירלאַנד צו בערווענען ענט-
ווערדען דען אירלאַנדערן דיא אונטערשטאַנעטע
זעלבסט-רעגירונג צו געוואַרדען אַדער, דורך דיא
שפֿערעגיסען מאַכענען דען געזעצען אַמטונג צו
פֿערשאַפֿען, דיא מאַיאַרשאַט דעם ענגלשען פֿאַל-
קעס וואַללעט אבער אירלאַנד ניכט פֿירענעבען זיא
וואַללעט זיך קיין גליעד איהרעס קאַפֿערס אַבער-
מען לאַכען, ווען איהר דעוועס גליעד אויך גור
שמערצען פֿערהוואַכטע, דאָס וואַר, דיא אורזאַכע,
דאָס גלאַרסאַנע געשטרעצט וואַרדען.
זיין נאַכפֿאַלגער סאַליסבירי בעמיהטע זיך נון
איינע שטאַפֿערעכטסבילל פֿיר אירלאַנד הורכצוברינג-

* (די א יודען אין עגיפטן) אים אלעמאד דרען ווירד געטעלעט: אין דער ינגסטען וואהל שלאכט טרונ אונזער גלויבענס גענאסע זראף עמיליא אַטמ אלעגהי טראַמין אללען זענענערשען, מאכט ציאָנען איינען לאנגענדען זיך דאָסאָן, דען ער וואָר דער איינציגע קאָנדיטאָר דער פּאָן אללען פּאַרטייען פּאַסט איינשטימיק צום שאַדט ראַטה געוואָהלט אונד דאָרף אבערמאלס אויף איינען פּלאַטן געשטעלט וואָרדען אויף וועל-כעס ער נישט נור אונס איזראַעליטישען זאָג-דערן אויך דער שטאַט פּעלע ניצט צו קאָן.
 * (יודען קראַוואַלע אין רוס-לאַנד) נאָך איינער מעלרונג איינעם אָד סאַטער בלאַטשעס איזט אַס 2. אויגוסט אים פּלעקען עדינג-צו אים קרייזע קאָמין (זיד-רוסלאַנד) איינע וועג-פּערפּאָלונג אויסגעבראַכט; מעהרערע פּערזאָנען וואָרדען געטראָטעט אונד פּעלע פּערזאָנאָדעט, מעהרערע הייזער טאַטאל געדינעריסען. זייטעס דער בעהאַרדע וואָרדען געערגנישע מאַסערעלען ער-גריפּען, דאָך וואָר עס אַן דעם גענאַנטען טאַגע נישט געלונגען, דאָ רודע וועדער הערצושטעללען. — אים פּעטערסבורג ווירד דער "פּאָזענער צייטונג" געשייענען: אַס 2. אויגוסט, דעם פּערטען יאהרעס-טאַגע דער גראַסען וועג-פּערפּאָלונג אין יעקאָטע-רינאַטלאַוו וואָרדען דעם פּערזענליכען יידישען איינ-וואָהנערן דיעזער שטאַט וועדער איין פּורכטבאַ-דער שיעקען איינגעטאַגט. אַס 11 אוהר נאַכטס פּערבייטשטע זיך פּאַלאַציק דאָס געריכט אויף דען זאַנענאָטען, "פּאַבריקען" זיען אונאַרדנונגען אויסגעבראַכט אונד איר ביטער דערוועלבען ציע-דען אַן פּאַסען הויפּען דראָן אַס איינע נייע פּער-פּאָלונג אין סצענע צו זעטצען, מעהרערע יידישע שאַנקען אונד בודען זיען אויגען שאָן צום אַפּער געפּאַרען, אללעס אייטשע הייזער אונד וואָהנונגען נאָך מאַגריכקייט צו פּערטראַטמען אונד האַב אונד-נוט פיר דען פּאָלע דער פּלובט צו פּאַקקען, אַס גע-בט שיען אַן וואָהרזייט צו בערווען, דאָ מיל-טאַר צו דען פּאַבריקען הין אויסרוקען. צום גליק ערווען זיך דאָס געריכט אַס אַבערשייענען, עס וואָר צוואַר צו אונאַרדנונגען געקאָממען, דאָך בע-שטאַנדען דערוועלבען אין איינער בלאַטשען פּלאַנע. הייז צווישן דעם אַרביטערן דער פּערשייענען פּאַבריקען אונטער איינאַרדער, אונד עס געלאַנגט דעם ענערג שון איינשטימען דער פּאַרזעיאַ דערוועלבען אין באַהינדעס ענדע צו בערייטען, נעגען 70 מאַן וואָרדען געהאַפּטעט, טאַדטע זיך נישט צו פּער-צייכענען, דאָנעטען פּעלע שווערע פּערזאָנאָדענען.
 * (עקספּלאָזיאָן אין איינער פּאַ-ריס פּאַרטי) דאָ פּאַרמא "אַזעף צוואַק אונד קאַפּס" איזט געווען פּעלען אינזערער געעהר-

טען לעזער בעקאנט, איהרע פאָר צוויי יאהרען אויסגעשעלטעטען שפירטאָזען אונד ליקאַרע הא-בען יא דען ביפאלל אללע קעננער געפונדען, אין איהרע פאבריק אויף דער אוללאער שטאטע האט זיך נון אין שרעקליכער פאלל עראינגעט, אין איי-נעס רויטע, וואָ דער דעסמוליר-אפפאראט אנגע-בראכט וואָ שטאַנדען אין איינעס מיט וואַססער געפיללטען קעסעל צוויי קופערנע פלאשען, פאָן וועלכען דאָ איינע קאָנאָ, דאָ אַנדערע שפירטוס געטהעלט. דער קעסעל עקספלאָרירט, דער איי-האלט דער צוויי קופערנען פלאשען פלאָס הע-רויס געטצינדעטע זיך, אונד אלס הערר לודוויג ציוואק אויף דאָ העשטענע דעסמוליר-אפפאראט אין דען דעסמוליר-רויס אילטע, שלונגען איהם דאָ פלאם-טען ענטגעגען אונד בראַטען איהם שווערע בראַנד-וואַינען ביאָ. דאָ פאַבריקס-אויטער אונד אויך דאָ פּיערוועהר בעוואַלטיגטען באלד דאָס אויסגע-בראַכענע פיער, אלס זיך דאָן דאָס צימער בע-טראַטען, באָט זיך אויגען אין שרעקליכער אַנבליק דאָ: אין איינער עקע צוזאַמענגעקויערט פאַנדען זיך דען קעללער-מיססער, קאַרל צוואַק, דער קוים צו עיקענגען וואָר, דאָס געוויכט וואָר ציעפליישט, האַנדע, ברוסט אונד ריקען האַטען שטאַרקע בראַנדוואַנדען, קאַפּפּאַהאַר אונד באַרט וואָרען פּערבראַנט. מאַן פּיהרשט דען אונגליקליכען איינ-שפּאַטל, הערר לודוויג צוואַק אין זיינע וואָהנונג, דאָ אַרוואַכע דער עקספּלאָזיאָן איזט נאָך נישט ער-מיטטעלט.

* (אוהר אונד קעסטע פער שלוקט) דער שניידער קרנאנסקי אים פראג זאם אס 14. דיעזעס אין מינכן ביים בער, איינער זינער בע-קאַנטען וואָרף איהם אויס שפאס איינע קינדער-אוהר מיט קעסטליך, וויא מאן זא אין דען שפיל-וואַרענ-האדלונגען בעקאַממט, אונבעקערקט איינ-גלאז, דער שניידער, דער איינען טיכטיגען דורסט זען האבען שיען טראנק דאם ביער זאממט אוהר אונד קעסטע הוינטער, דאָ אַצטע אים אללענע-י-נען קראנקעהויז צו מינכן קאַנטען נור איין שטיק דעם קעסטליינס אונד דאם אוהר-גלאז געשפּעיענען וואָהרענד דאם איינען אים מאַנקען בליעב אונד דעם שניידער אללען אפצושט בעניממט, ווייל אללעס געשען איינען מעטאלל-געשאַק אַניממט, אונד וואָהרענדיך זיך גיפטיגער גרינשפאַן פאַן דער מעטאללענען אוהר בילדעט, דער פאַציענט אויט יעטצע אים פראגער קראנקעהויז, עס איזט אבער וועג האַפּטונג איהן אס לעבען צו ערהאלטען, דא ער פאַסט גאר קיינע נאָהרונג צו זיך ניממט. — וויר ערוועקען העררויס, וויא ביטוילען אין האַרמלאַן שיינענדרע שרען טרירריגע פּאַלגען הא-בען קאָן.

וועדער איינע גרענצ-פערלעטצונג. זעהר ווייזע איזט דאָ שטעללע אין אונזערעס מאָרגען-געבעטע אום נומע נאכבאָרן, עסטערייכ-אונגאַרן בעזיטצע א זיינען גרענצען אן צוויי פּאָק-טען נאכבאָרען, דאָ עבען נישט צו דען ליבענעס-ווירדיגען געזאַהלט ווערדען קאַננען, אונד מיט דע-נען עס אימער שפירטיקטישען אַבזעטעט, וויר מיינען רומאַניען אונד רוסלאַנד, אין דער לעטצטען נומער-אונזערעס בלאַטטעס האַבען וויר איבער איינע רומאַנישע גרענצ-פּערלעטצונג בעריכטעט, דאָ וויא זיך יעצט הערויסשטעללט, איין פּאַר-מל-כעס געפּעכט, איינען קרייט אים פּיערדען ערפּאַר-דערטע, דאָ רומאַנישע סאַלדאַטען איהרען לאַגער-לייטען צו היילען קאַמען, אונד פאַן איהרען שיעס-וואַפּען געברויך מאכטען.
 הייטע ליענט אין פאלל פאַן גרענצ-פּערלעט-צינג זייטע רוסלאַנדס פּאַר, צוויי רוישישע סאַלדאַ-טען פּערפּאָלונגען שמונגלער (שוואַרצע), איבער-שריטען אין דער ביקאַווינא דאָ עסטערייכישע גרענצע, אונד קאַמען זיך צו ערנאָוואַק, דאָס איינע מילע פאַן דער גרענצע ענטפּערטען איינע, דאָרט ענטשטאַנד שפירט מיט דען ביערן, דאָ רוסען מאכטען פאַן איהרען וואַפּען געברויך, דאָ ביערן וועהרטען זיך, אונד זאָ וואָרדען אין ביער אונד אין רוסע פּערוואַנדעט, דאָ שאַנדאַרמערע קאַס דאַצ, פּערהאַפּטעטע דאָ סאַלדאַטען איינע ליע-פּערטע זאָ אן דאָס בעצורקס-געריכט אין סאַדאַ-גורא איין.

פּערדינאַנד פאַן קאַבורג. דער פּרינץ פאַן קאַבורג איזט אין איינעם לאַנ-דע ערשיינען, דאָס ערסט איינע האַלבפּערטיגע קולטור בעזיטצע, ער, דער איינער ערלען פּרעסענ-פּאַמיליע אַננעהאַרט, גראַסע רייכשטימער צור פּער-פּיגונג האַט אונד איינעם בעען זאָ אַננעהעמען אלס געאַכטעטען געבנעסלוישע ענטגענענדיגען קאַנעס, געמזאַנטע אַללען ריעזען פּאַרטייילען, אום דאָ איהן זאָ מאַכער רעניערענדע פּרעס אונד קליינער קאַנג-בעניידען דרפּשע, אונד בעיאָב זיך נאָך בולגאַריע, וואָ דער סילטאַן זיין אַבער-הערר, רוסלאַנד זיין פּעפּאַט אונד דאָ שואַבע איהראַפּא זיינע קוואַלער זעהר, ער שיינט פּעלע טעהר צו זיך, אים אין פּאַן העררשענדיגע בעזעסענער זינגער מאַן, זיין זאָ דעם ער דען בולגאַרישען באַרדען בעטרעטען האַט, צייגט ער דאָ פּאַהיקטישען איינעם פּאַליטיש קלונגען שטאַטסמאַנעס, דאָס אַפּפּאַציעללע איהראַפּא האַט מיך אין באַנג געשאַן (זאָמט ער), זאָ וואַללען וויר איהראַפּא איינבעכטעט ביאָ זיטע, דאָס לאַסען אונד אונס נור אום אונזער פּערהאַלטען צור טירקיאַ קומטען.

ליך אין נאָשה אונד אַרמזש בעזינדעט, זאָ קאַסטע איך יעטצע, געטריבען פאַן דען געפּהלען איינעם עהרלי-כען מאַנעס, אום אויך פּאַריינולילינג דעניענען טיילל אַנצויבעטען, פאַן דעם איהר גלויבט, דאָס ער איך צישטענען, איך קאַסטע, אום אייך אין צווייפּעהלאַשטע רעכט קאָנע איהרע איינען בעווייז איהר אַהנע יענליכען פּאַנעס איינצווייטען, נון, וואָס זאָט איהר?
 אָ, איהר זייד זאָ נומ, וויא איך איך מיר אין דער טהאַט נייע געדאַכט האַבע, אַבער איהם דאָס אייער עניכט, מיינט איהר עס אויפּריכטיג, וואָס איהר זאָט?
 וואָס קאַנטע איך פּאַר גרינדע האַבען, איך פּיינולילינג דיעזע אַנצויבעטונגען צו מאַכען, ווען עס נישט ווירקליכע טייללזאַמען אן אייערע טרויערען לאָזע וואַיע, נון, לייענע פּייא, נעהמט איהר מיינע אונטערשיטצינג אן?
 מיט דאַנקבאַרקייט, מיט אונזער דאַנקבאַרקייט, נאָסעל (זאָמטע דאָ פּרויאַ מיט אַנפּערשטעללע ריהונג) אַבער זיך מאַכטע וואָהל וויסען, אָב איהר אן אייער נע-שעק קיינע בעדינגונגען קניפּשט, דען דאָס בלאַטע ווע-געבען ליענט נישט אין אירער ארם, אָדער איהר מיסשטע אייך איבער נאַכט ערשטויליך פּעראַנדערט האַבען.
 אונד דענאָך נעבע איך עס איך אַהנע אירגענד איינע בעדינגונג! — אַמנוואַרשעטע נאָסעל.
 דאַן נעהמט איך אייער אַנעריכטען מיט אויפּריכ-טיגער פּריידע אן אייער דעלמטשע זעטשט מיך אַבער זאָ אין פּערוואַנדענונג, דאָס איך נאָך אימער גלויבע איהר טרייבט איררען שפּאַטש מיט מיר.
 וואָרום?
 וואָגן וואָלל איך דאָס נעלר בעקאַממען, נאָסעל?

„זאָבאַלר איך זעלכסט אין דעם בעזיטצע דער ערב-שאַפּע זיין וועדער.“
 אונד וועלכע זיכערהייט האַבע איך, דאָס איהר מיר דאַן אייער פּערישפּינגען אויך ערפּיללש?
 „עס וואָס אַלס ערהלויכער מאַן.“
 מיט איהם מאַליך, דאָס הייזען וואָרט איינזען ווערש האַט, צומאַל איהר זאָמט, דאָס איהר אייך זאָ גרינדליך פּעראַנדערט האַכט, איך נעהמע עס אַלואַ אן אַלס דאָס, וואָס עס אייזט. אונד דאַנקע אייך נאָך איינמאַל, יעטצע אַבער מוז איך צו מיינער אַרבייט צוויקקעהרען.“
 זי ערהאַב זיך אונד וואַללעט זיך ענטפּערנען מיט איינעם לאַכעלן, דאָס ער נענענע קינדגאַנג, זי גלויבע נישט דאָס געייגטע פאַן אַללעם, וואָס נאָסעל איהר געזאָגט.
 „בלייבט נאָך איינען אונגעבליק ריעף דער לעצט-טערג, איך ווערע איך בעווייזען, דאָס איך דאָ וואָהר-הייט רעדע, איהר וויס, אָדער וויסע עס אויך נישט, טרויערע פּייא, דאָס אַקעל שטען קראַנק אייזט, ער האַט דאָ גע-ניכט אונד קאַסטע נישט טעהר איהם זיינער שוובע, דיע-זער צושטאַנד בערייטעט מיר, וויא איהר וואָהל דענקען קאַנגס, פּעל אַרבייט: עס מיססען בעשטעללונגען געמאַכט, עס מוז דאָס איינע אָדער אַנדערע נעקאַש ווערען — אונד דאָס קאַן איך נישט אַללעס, נון האַט מיך אַקעל שטען בעזעפּען, איינע פּרויאַ צו וועקן, זיך וואָהרענד דעם טאַנעס ביאָ אונס בלייבען אונד מיר אַללען קאַנגען, דאָ וואָלל נאַ-טייליך איין נומעס סאַנעלאָהן ערהאַלטען אונד מיט אַללען נאַהענען פּערוואַנט ווערען.“
 וויס נאָסעל בעקאַנגען האַטע, דיעזען לעטצען

פונקט צו בעריהרען, וואָר דאָ ווישווע אייפּערקואַטער גע-וואָרען אונד האַטעטע מיט גראַסעריע געניערדע דאָ אונזען אויף איהן געריכטעט: יעדעס וואָרט שיען זיך אים זיינעס מונדע הערויסהאַלען צו וואַללען, אונטעררוקע אַבער זאָ פּעל אַלס מאַליך דאָ צייכען איהרע עסטפּינדונגען אונד געמישטעבענונגען.
 „איך קאַסטע נון צו אייך (פּוהר נאָסעל פּאַרש) אום אייך צו פּראַגען, אָב נישט פּעלליכט איהר דיעזע געשאַפּע אין אונזערעס הייזע אַננעהמען וואַללש, דעם טאַנענעס קאַסטע איהר אַלסדאַן רענעלאַסיג צו איינע, אונד דעם אַבענדע קעהרט איהר וועדער אין אירע וואָהנען צוריק, פּיר אונד געניערט מיהל, דאָ אייך פּאַראַויסכיליך אין אונ-זעריע הויזאַלשונג צוואַכסען ווירד, זאָללש איהר סאַנליך זאָ פּעלע לאָהן ערהאַלטען, אַלס וועגן איהר אויף דעם פּעל-דע געאַרבייטעס האַטשטע, אויסערדעם אַבער זאָללש איהר נאָך דאָ קאַסט בעקאַממען, נון, אויז דיעס איין שלעכטעס אַנעריכטען?“
 „דורכאויס נישט (ערווידערטע דאָ ווישווע מיט אונ-טעררוקעטען פּאַשטע) עס איזט געראַדע דאָס בעסטע, דען דאָ ערבישפּאַסט-נעלדער זיך, אַננעלענעטע אייער“ דאָ אייך זעלכסט פּעלליכט דורך אַנפּאַהרענענעהענע צווישענפּאַללע נאָך ענטפּעהען קאַנגען: אַבער דאָס בעדינגונגען סאַנעלאָהן אייזט עשוואָס זיכערעס.“
 „איהר נעהמט אַלואַ מיינע פּאַרשלאַן אן?“
 „געוויס, געוויס, נאָסעל: ווער ווירדע זיך דאָ בעדינגען? ..“
 (אַננעלענעטע פּאַלונג)

אלע וועלט זאנען, דאס ווירקליך ניר יוד ען דא
 בראנד-שפּאַטער ווארען. דא איז פֿיר האַנגונג דעם
 "חס" מעהר קינע בראנדע פֿאַרקאָממען. אונד דאך
 קאנן דאס נאנצע בלאָס אין "קניפֿ" דער רובלאָזען
 אנט-סעמיטען געוועזען זיין. דיעזע ווארען דא איז-
 גענטליכען בראנד-שפּאַטער. אים יעדאך דען פֿער-
 דאכט פֿאן דן אכצן-וואלצען פֿעראנלאסען מאן
 דען ראבבינער צור פֿערהאַנגונג דעם "חס" דא
 גומערה קיינע פֿיערסביריגסטע פֿאַרקאָממען קאָנען
 דא אנט-סעמיטען לייכט זאנען: "דא האבען וויר
 דא בעווייזען. דאס יודען דא בראנד-שפּאַטער ווא-
 רען, דא זיא בעען ניר אין פֿאָלגע דעם "חס" איהר
 רובלאָזעס מייבען אינשטעללעמען!" דעס האלב מיט-
 סען וויר דאס פֿאַרעדיגע דעם ראבבינערס אלס אין
 מאקלאָזעס בעזייכנען!

פֿאַרבריקאנטען (הערד אָזען איננוואלד
 בעזיצט אין סליכאָוו ביא פֿיאנ אינע גלאז-
 פֿאַבריק, דערען ערצינגעס אים אַל-אונד אלא-
 לאנדע וועגען איהרע שטאַהיט אונד גוטע בעריהט
 זינד. דיעזע פֿאַבריק בעשאַפֿט 800 ארבייטער,
 אונד בעשטעהט זיט 25 יאָרהען. דא ארבייטער,
 דא אַרמסע-וועוואָהער, דא נאנצע אונגענער פֿיי-
 ערמען פֿאַרען וואָסע דיעזעס יוב לאַמס אויף זעהר
 שאָנע ווייזע. דא גראָסען געבוידע דער פֿאַבריק ווא-
 רען מיט לויב, פֿאַהרען לאַמפֿיאָנס אונד אינשי-
 טען פֿראכטיג אויפגעפומצט. אונד אים דער פֿאַב-
 ריקס-הערד אום 8 איהר אבענדיג מיט זינער פֿאַ-
 מיליע ערשינען וואוהרע איהם אינע גראַסאַריגע
 אַוואַצאָן געבראכט. אינע מיליטאַר-וועקאָנאדע
 אין זאנערקאָר, דער וועפֿעראַגעט. אונד פֿיער-
 וועהר-פֿעראַן, דער אַרמס-פֿאַרהער אינד שול-
 לעהרער אונד מעהר אלס טויזענד פֿערערע ווארען
 צום עפֿפֿאַנע ערשינען. דער מאַרץ אונד שיש-
 צענ-קאָממאַנאַנט דער פֿאַנער בריגער, זא וויא
 פֿילע פֿיאנער שטאַרטע פֿאַרזאָנענאנטען פֿאַנדען
 זיך אין דער פֿאַרהער שפּאַך: "פֿלוק דענענען,
 וועלכע זיינען דען וואַהנען אינע אלע פֿאַרזע-
 טראכט זאנען, ווייל דיעזע אינער אנדערען רעליגיאָן
 אונטערהאַלען זעהעט דאך דען פֿאַבריק-הערדן אין
 ער אונד זיעט אבער ניכט נור בראַד-געבער הונג-
 ערשטער פֿאַמיליען זאנערען און אין פֿאַרזאָרג-
 כער פֿאַטער זינער 800 ארבייטער." -- דעם אַרענ
 טאנעס העלש דער גיסטליכע אין דער קורכע אינע
 פֿערדיגט, וואָרען ער דא טונדערען דעם זירען הער-
 פֿאַרהאַב אונד געגען דען אנט-סעמיטסמוס האָנ-
 גערטע. אין דעמולירען אַרמע אונד דער מערדער
 דר' גראַב, זיט אינעס פֿיערסעל איהר הונדערט
 דער אַמסער וועדער נעוואַהלעט געמינדע-פֿאַר-
 שטעהען, עבענפֿאַללס אין ווען

כער שטעלונג ער זיך אום זינע גלויבענסגענאָסען
 אונטער-בליבע פֿערינעסע ררוואַרב. פֿאַן זינען
 קינדערן בעפֿנדעט זיך געגענוואַרטיג נור נאך אינע
 מאַכטער אַם לעבען, אלס דא פֿירא אינעס
 געכאַטעטען יידישען קופֿמאַנעס אין אונדערער
 הויפֿשטאַדט, דער פֿיר דאס וואָהל דעם יודענשומוס
 עבענפֿאַללס פֿאַס לעבעהאַטעטען אַנטערעסעט
 ערפֿילט אונט. פֿאַס דאס אונדעקען דעם פֿאַר
 אינעס האַלבען יאָרהונדערטע הונגעשיעדענען
 יוסף פֿעטצעל פֿיר אלע ציטען אין געזעג-
 נעטעס בליבען!

יג קייט. דער "המניד" בעריכטעט פֿאַלגענדעס:
 "אין אינע רוסישען שטאַטבען, וועלכעס ציימיט
 פֿאַן יודען בעוואָהנט אונט, ענטשאַנדען אין
 לעטצטערער צייט זא הויפֿט גראַסערע בראַנדע, דאס
 דא מייסטען בעוואָהנער פֿאַרמיליך און דען בעטעל-
 שטאַב קאַמען. עס וואַר אַפֿגעטכאַר, דאך דיעזע
 בראַנדע ניכט פֿאַפֿאַלען ענטשאַנדען ווארען זאנ-
 דער פֿאַן רובאָדן זיך האַלדען געלעטע וואוהרען. דער
 בריגערייטער פֿאַרדערטע נון דען ראבבינער און
 אינע אַפֿגעטליכען גאַטעס-דינגס אבע האַלטען
 אונד אינען פֿיערליכען באַן (חס) איבער יעדען
 צו פֿערהאַנגען דער קנפֿטעדיגן אינען בראַנד אב-
 זיכטליך דער שטאַטען זאָרטע. דער ראבבינער ער-
 דערט, דאס דעם ניכט מאַלדן זיא נאכרעס דא
 פֿערהאַנגונג אינעס "חס" געזעטליך אונטער-
 זאנט אונד מיט גאַסען שטאַפֿען פֿערינען זיא.
 -- הונדערט שטעללעט איהם דער בריגערייטער
 אינע פֿאַללעט אים דעסאַל אויס נא אַהמס.
 ווינע און און אינע פֿערהאַנגענען צו עווענעס
 מיט באַן אים גאַטעס-הויזע אַפֿגעטליך צו פֿער-
 קינדען דא עס זיך העכט אים דאס אללגעמינע
 וואָהר האַלדען -- ריכטיג וואוהרע אין אויסע-
 דענטל כער גאַטעסדינעס פֿערהאַנגענעט. דער
 פֿאַן מעהר אלס 200 פֿערהאַנגען עווענעס וואוהרע. --
 נאך אינער ערניווענדע אונטפֿאַכע וואוהרען
 פֿער שוואַצע ליכטער אונגענערטע אונד אלע
 "ספֿיר תּוֹרָה" אים דער היליגען לאדע גענאָמען
 וואַמיט אים דען "אַלמעקאַ", "הקפֿות" געמאַכט וואו-
 דען הונדערט וואוהרע אין "שאַפֿער חס" געגען
 אלע בראַנדשטער פֿערהאַנגונג אונד דרייא מאַנ-
 גער בריגעזען אין דרייא "שפֿירת" דראַזאָנענאנטען
 "תּקיעות תּוֹרָה ושבֿיח" דא נאנצע פֿערהאַנגע-
 לונג פֿערליכע זאראַן דאס גאַטעס-הויז אונטער
 פֿירכטבאַרעס ווינען אונד שלובען. זינדעס דעם
 געשאה, קאם מעהר אים נאנצען שטאַטבען קיינע
 פֿיערס-ברינגט פֿאַר זיך ווייט דער בעריכט אים
 "המניד" וויר בעזייכנען דיעזעס פֿאַרזענען דעם
 ראבבינערס אלס האַכס טאַקטלאָזען יעטצט ווירד

דערלאַסען; אַלליין דאס געלאנג איהם ניכט, דא
 צו יענער צייט אינעס ווען דער הונדערטע אים-
 ענטהאַלט אין דער הויפֿטשטאַרט אונגאַרעס ניכט
 געשטאַמען וואו. דער אין זינען האַפֿענונגען גע-
 מיישטע מאַן מוסע דאהער נאך דעם בענאכבאַר-
 מען פֿעטצעל איבערזיעדען. אַלליין אויך אין
 פֿעטצעל זאנען זיין מוסע ניכט. ער האַטע
 זיכס אינמאַל אין דען קאַפֿ דעם געזעטעט, ביים ניט-
 גען קאַזער אין אַזע פֿיר דא ווען אונגאַרעס
 אינע פֿערהאַנגענע איהרע לאנע צו ערוורקען.
 און דער שפּאַטע אינער 14 געלעדיגען דעפּוטאַצאָן
 בענאב זיך הערד גאַטליכע צום קאַזער, דען ער
 אום פֿערינעסעדיגע דעם לאָזעס זינער געאַרען
 יודען אין אונגאַרן קענפֿאַללע ערוובטע קאַזער
 יאָזעף ערווהטע אונדערן וואַקערן גאַטליכע, דער
 ניכט בראָס פֿיר זיך זאָנערען פֿיר זאַמטליכע ווען
 דעם לאנדעס דא גאדע דעם ערהאַבענען מאַנאַר-
 כען אַפֿלעהטע הילדרייך אויף דא אַכטעל צו
 קראַפֿען אינעס ער גלויבטיג זיין קאַזערליכעס
 פֿערשערעכען גאב אין נאכטער צייט קיינעס זא-
 געאַננטעס, "פֿאַלעראַגע פֿערהאַנגענע" פֿיר דא ווען
 דעם נאנצען רייכעס צו ערלאַסען. -- קיים וואו
 אין האַלבעס יאָהר פֿערהאַנגען אונד דאס פֿאַס גע-
 טינען מאַנאַריכען ערלאַסענע, "פֿאַלעראַגע פֿאַמעט"
 טראַט אים לעבען קראַפֿט דעס ניכט עס דען ווען
 געשטאַמעט וואוהרע, זיך אויך אין דער הויפֿט-
 שטאַרט אונגאַרעס דרויער געזען געזען צו ער-
 זעכטשטערשטאַנדליך געהאַרטע אונדער גאַטליכע
 צו דען ערסטען וועלכע פֿאַן דיעזער קאַזערליכען
 גאדע געברייך מאַכטען. זאבאַלד ער זיך אין פֿעס
 הילדריך אינערייכטע האַטע זאָרטע ער פֿיר דא
 בעשאַפֿונג אינעס בעהאַרעס פֿיר דא גערוונג
 אינע "הבירה קרישא" אונד פֿערשיעדענער וואָהל-
 טהאַטניקייטס פֿערהאַנגען. אלע דיעזע פֿערהאַנגע-
 וועלכע היטע אין זא גראַסעס מאַכטע אבער-
 שפּיערליכע אונד הילדזאמעס וורקען פֿערינען
 וואָהל אַפֿאַנעס איבער נור זעהר בעזיינעטע מיט-
 טעל. דאך מוס יעדער דען וואַקערען גאַטליכע
 דער שטאַטער נור אונטער דעם נאמען יוסף פֿעט-
 צעל בעקאַנט וואו, אלס דען אינעמליכען שאַ-
 פֿער אונד בערינדער דערוועלכען אינערקענען.
 איבערדיעס פֿערהאַנגען ער ביא אללען פֿאַן איהם אים
 לעבען געווענען אינעס פֿערהאַנגענע דא אַמס אי-
 נעס פֿערינעטע הירעס. הערד יוסף פֿעטצעל בראַב-
 טע דא גראַסען אַפֿפֿער פֿיר דאס געלענען זינער
 הוימאנען שאַפֿונגען. ער גאב שטעטס מיט פֿאַללע
 האַנדען אונד מיט מאַגליכסטער ראַשיוויט. זא אַפֿט
 עס אן מאַטעריעללען מיטטען פֿערהאַנגען. וויא אים
 דען איביווען אונדערע הויפֿטשטאַרט ערוובטליך
 פֿערהער ער דען מיטעל, "וועג-ריכטער" אין ווען

פֿאַרליעטאָן
שמעון המָן, (דער גיזאַהאַלד)

— אינע וואַרע געשיכטע אים ווסלאַנד. --
 (עס פֿאַרזעטצונג)
 אין דער טאָג, ער מיישטע זיך ניכט: דאס קליינע
 מאַרדען וואו ביז צו אינע פֿערהאַנגענען וואו איהרע
 מוסטער פֿיר אנדערע לייטע ארבייטעטע, אונד האַטע נאך
 בעכער פֿאַר שיען, איהר דא אַנקונפֿ דעם פֿערהאַטען
 נאָסעל געמערעט.
 דיעזע נאכריכט האַטטע דא וויטוע צוערשט אין נאָ-
 סעס ערשינען פֿערינעטע, וואס קאָנען דאך נור דיעזער
 אבשייליכע היכלער אונד בערינדער ביא איהר ווען וואַל-
 לען? לאַנע בליבע זיא שטעהען אונד ריכטעטע דא אונטען
 אויף דען באַדען, נלייך אלס ווען זיא אינע אַנטוואָרט אויף
 דיעזע פֿראַגע, נאך אונד נאך טראַט יעדאך אין לאַכעלן
 אויף איהר געריכט פֿאַן אין ליסטענער אויסרוק מיט אינעס
 געוויסען געפֿיל אונד פֿייער פֿערינעטע.
 זיא לייטע איהר קינד אויף דעם פֿעלדע ביא דען
 איבירען פֿויען בליבען אונד שרייט נאכערקענער אויף
 איהרע היטע צו.
 "נאָסעל ווכט מיך אויף? דאכטע זיא? וואס מאַן
 דאס צו פֿערינעטע האבען? עס מוס ענוועדעטע עשוואס פֿאַר-
 געפֿאַללען זיין, אָדער עס איז עשוואס ווערעטעס אים נאנען.
 אין ווייט, דאס ער מיך פֿירכטעט; ער צייטערט, ווען ער
 מיך ויקעט. אים פֿירנשאַפֿט קאַפֿט ער דעס האַלב נאנען
 געוויס ניכט: דא לייטע אינע, "שלאַנגע" אונטע דעם נראַוע
 פֿערשטעקט, ער אונט שלויא אונד קאַננעט וואָהל נאר מיך

אויף אינע אָדער דא אנדערע ווייזע הנטערס ליכט פֿיהרען
 וואַללען, נון וויר וואַללען אינמאַל זעהען, וואס ער אים
 שילדע פֿיהרען."
 זיא האַטע זיך דער הויטע גענאָהערט אונד טראַט
 הויך, אינערע זיא צו נאָסעל זאנען:
 "אי זעה, דאָסע אַך דאך ניע גענלויבט, דאס איהר
 נאך אינמאַל אונטער מינעס אַרמען דאכט ויסצען ווירדעט.
 אבער דא איהר נון הער זיך; וואס שטעהט צו איהרען
 דיעסטען?"
 "יעטצט אַך, ליעבע פֿרויאַ! אַנטוואָרטעטע נאָסעל,
 דער הויך דען שפּאַלצען טאן דער וויטוע בערייט האַלב
 אין פֿערינעטע נעכטאכט וואו) אַך מוס אבער עשוואס
 דיעסטעס מיט אַך שפּיערען."
 "אַך פֿאַר; אבער בעאילט אַך, דען אַך האַבע
 ניכט פֿילע צייט."
 "ועהט דאך, טהויערע פֿיינדן! אַך ווייט, דאס איהר
 אַרם זיך; אַך האַבע טייליד מיט אַך, אונד ווען אַך
 אייער לאַז פֿערינעטען קאַננעט, עס ווירדען מיר וואַהרהאַט.
 טו אויפֿריכטיגע פֿייערע מאַכען."
 "אַ? (לאַכטע דא וויטוע) אונט עס פֿעלליכס אַך
 אים טייליד געשטעטע, דאס איהר אים פֿערהאַנגענען ווי-
 טען מיין אַרמעס קינד געמיטאנדרעטל אונד מיך וויא אינען
 הונד צור פֿויר הויטעוואָרטען האַכע?"
 "פֿערינעטע דאס, ליעבע פֿרויאַ: דא צייטען פֿער-
 אַנדערען זיך אונד דא מענשען אויך, אַך בערייט מינע
 האַרטע געגען אַך, אונד נען מאַכטע אַך זיא וויעדער נוס
 מאַכען, ווען עס מאַלדן וואַרע. יעטצט קאנן אַך אַך נון

העלפֿען אונד ביישטעהען, ווען איהר מינע אונטערשייט-
 צונג ניכט פֿאַן אַך ווייט."
 דא פֿרויאַ זא איהן מיטטרויאיש אן אונד זאנעט
 ניכטס, קאָנליך ער אינע אַנטוואָרט פֿאַן איהר צו ערוואר-
 טען שיען.
 "ווען אַך אַך אינע אינמאַל געלד פֿערינעטע (פֿויר)
 ער פֿאַרעט, גענע, אום אַך אונד אַרמע קינד ער פֿאַר
 אללע נאָשה צו בעוואַהרען, ווירדעט איהר מיר זע הר
 דאנקבאַר זיך?"
 "וואָללט איהר מיר עשווא אַך אלסאָזען געבען?" --
 פֿראַגע דא וויטוע.
 "ניין, מעהר אלס דאס. איהר ווייט עס זיכערליך, דאס
 אַך אונטערזאָל-ריכע דעם אלטען קאָנעל שמען ביי, איהר
 האַכט פֿאַן וויטען אַרמעס מאַנעס אַנטפֿירן אויף אינען
 קליינען טהייל דער אויף זאָלעט ווייזע פֿערהאַנגען נאכלאס-
 טענשאַפֿט, אָדער גלויבט עס דאך וועניגסטענס, דא איהר
 נון שטעטס פֿאַראַוויסענעווען האַכט, דאס איהר דעננאך
 ניכט ערהאַלטען ווירדעט, זא זיך איהר פֿאַן יעהרע באַוע
 אונד פֿינדליך געגען מיך געוועזען. איהר זאָללט אבער ער-
 פֿאַהרען, וויא זעהר אַך זעלבסט אַך גענייגט ביי, דען אַך
 קאַסעט, אים אַך אַרמע ערביטשיל אַכצווערעטען."
 דא פֿרויאַ שיען אים האַכטען גראַדע ערשינעט.
 זיא פֿויר נאָסעל פֿאַרעט.) אַב נון אַך אָדער אין
 אנדערע דא ערבישאַפֿט ערהאַלטען, איהר ווירדעט דאך אין
 קיינעס פֿאַללע עשוואס בעקאָממען דען אייער רעכט אונט
 צווייפֿערהאַט אונד נור מיט אַרמע קאַסען צו בע-
 ווייזען. דא איהר יעדאך אונטער אללען פֿערינעטליכען
 ערבען דעם אלטען שמען דא אינע צו זיך, דא זיך ווירד-